

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési Ára:

Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőségi 107, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Pillanatképek Magyarországról.

Edwin Linkomies Finnország miniszterelnöke a leg nagyobb finn lap számára Magyarországról adott értékes beszámolót, amely minden egyes magyar ember előtt figyelmet érdemel.

Amikor egy finn Magyarországra gondol — írja — mindig az jut eszébe először, hogy a magyarok és a finnek rokonok. Eltekintve a kimutatható nyelvrokonságtól, egy finnek, aki Magyarországon utazik, tagadhatatlanul az az ösztönszerű érzése, hogy igazi vérrokonok között van és hogyne érezhetné magát ebben a távoli és viszonyaira nézve olyan különböző országban olyan otthonosan, ha azok az emberek, akik között jár, vérségileg nem volnának igazi rokonai Magyarországon sok finn szemében a romantikus vágyódás országa. — Gondolataiban a finn ember szereti Magyarországhoz fűzni mindazt, ami ellentéte a mi itteni életünk szükségének, a nehéz kedélynek és az egyhangúságnak.

És a finn nem is téved, ha így gondolkozik, hisz a magyar életre sok tekintetben olyan ragyogás jellemző amilyenhez otthoni viszonyaink között nem vagyunk szokva. Ez azonban inkább ünnepélyes alkalmakkor nyilvánul meg. Hétköznapi viszonyok között ebből a szingazdagságból, alig látszik valami és nem is igen látszhat. Szakadatlan, fáradhatatlan munka a jelszava a magyaroknak, mint a finnek is.

Tavasszal és ősszel lehet képet alkotni, Magyarországon nagyobb mértékben van megáldva a természet által bőséggel, mint legtöbb más ország, termékeny ország és gyönyörű ország. Főváros minden túlzás nélkül Európa legszebb fővárosa. És az a meleg barátság, ami végig sugárzik ezen az országon, a finn utazó szemében a magyar

házból előcsillanó fények egyszerre mintha megannyi szempárrá változtak volna, amelyek barátságosan néztek rá és üdvözölték volna, mint a testvérnép vendégét.

Magyarország kultúrája igen nagy mértékben klasszikus-humanista hagyományok alapján nyugszik. Magyarország helyzete mint a nyugati kultúra keleti bástyájáé, időközön keresztül ugyanolyan volt, mint Finnországnak

Testvérnépünk mögött fényes történelem áll és a magyar nemzet a legnagyobb a finn-ugor népek között. Egy finn számára lehetetlen, hogy ne érezzen nagy örömet és őszinte halált azért, hogy Magyarországon a rokonságot komoly és kötelező tényként fogják fel. A magyarországi út ezáltal növekvő bizalmat ad neki úgy saját nemzetének, mint az egész rokon népesalád boldog jövőjére nézve.

mataival évente augusztus hó 29-én, nyakavágott Keresztelő Szent János napján a mohácsi vészre emlékeztető ünnepséget minél szebben és méltóbban megrendezze.

Az alapítvány utasítása szerint minden évben, augusztus 29-én a Csataféli kápolnában egy ünnepi és 12 csendes misét kellett mondani s magyar, német, sokac nyelvű ünnepi beszédet kellett tartani.

A szónok és az ünnepi misét mondó pap, valamint a muzikusoknak és a kántornak részére az alapítvány fejenként 6—6 forintot rendelt, a csendes misékért fejenként 2—2 forintot és a plébános részére 30 forintot a meghívottak megvendégelésére.

Sajnos, miként a Makay féle alapítvány, ez az alapítvány is a hadikölcsönökkel elvesztett és ma már nem tudja támogatni Király József püspök nagy terveit.

Az alapítvány utasítása szerint az első nagy ünnepség 1817. augusztus 29-én folyt le, amelyen maga a püspök is jelen volt s az ünnepi szentmisét Juranics Antal püspöki helynök tartotta, a magyar ünnepi szentbeszédet Ujváry József pécsi jogakadémiai tanár, híres szónok, sokac szent beszédet Tomsich Ferenc valpóci esperes és a német szentbeszédet Aigl Pál himesházi plébános tartotta.

A ünnepi ebédet, a szónokok, a misézó papok és a vármegyéből meghívott előkelő vendégek részére, a püspök életében ő maga a püspöki kastélyban több ízben is adta.

Az ünnepségre mindjárt első évben igen sokan jöttek Mohács környékbeli plébániáiról: magyarok, sokacok és németek, úgyhogy a mohácsi gyászos csata-tér 1817. óta valóságos, zarándok-helyé vált és a későbbi években a szomszédos és főleg a déli baranyai községekből a hívek száma egyre növekedett, úgyhogy a Csataféli kápolna körül felállított sátrak és bódék mellett éppen úgy hullámozott a nagy tömeg, mint Szent Antal napján a ferenciek temploma előtt.

Ez a felvonulás és a nagy nemzeti gyásznapi való zarándoklás az első világháborúig szakadatlanul tartott ám, de a háború, majd az utána következő forradalom, a szerb megszállás és a baranyai háromszög 20 évi elcsatolása nagyon legyengítette a régi ünnepségek nagy arányait.

Az augusztus 29-iki ünnepségek története.

A 126 éves múltú ünnepséget nemzeti zarándoknappá kell tenni.

Kevesen vannak Mohácson, akik igazán és hűen ismerik augusztus 29-nek a mohácsi vész emléknapján szokásos ünnepségek keletkezésének történetét

Annyi bizonyos, hogy sok mohácsi magyarnak a lelkében régóta élt a vágy a mohácsi vész emléknapjának méltó megünneplésére, illetve ennek a szomorú országos gyásznapi rendszeres megtartására, hogy azt felhasználva az utókort vele oktassuk, hogy az ifjúságnak bölcs tanácsokat adjunk és az egész nemzetet a komoly összeállítás jelentőségére és a nemzetet megsegítő erejére figyelmeztessük.

A legelső és legrégebb nyom 1784. december 5-ére vezet vissza, amikor néhai *Makay György*, volt mohácsi esperes plébános végrendeletét bontották fel és azt olvasták abban, hogy saját tulajdonát képező kertjét a mindenkori mohács belvárosi plébánosoknak hagyja azon kötelezettséggel, hogy a kert használatának fejében a mohácsi vész alkalmával itt hősi halált halt magyar vitézeknek lelki üdvéért évente augusztus 29-én, egy ünnepi és havonta egy-egy csendes szentmisét mondjanak.

Ez az első nyom, amely már is arra törekedett, hogy a mohácsi vész alkalmával itten elesett vitézekre történő megemlékezés rendszeres, évente, sőt havonta ismétlődő legyen és így állandó intő példaként szolgáljon a mohácsiaknak.

A kert, melyet Makay esperes visszahagyott, ott volt, ahol ma a Lehmann-Komlósi féle ház és a Tejcsarnok épülete elterül.

Ezt a kertet a város 1836-ban

1433 forintért házhelyeknek megvette s a pénzt a pécsi Alapítványi Hivatalnál helyezte el. — Ezen alapítványi összeg kamataiért mondták ezután a plébánosok a kikötött egy ünnepi és 12 csendes misét

Sajnos a hadikölcsön jegyzéssel a többi alapítványi pénzzel együtt ezen alapítványi összeg is elveszett s ma egy összefoglaló misében teljesítik Makay esperes nemes szándékát.

Makay György nagylelkű alapítványát 1784-ben még gróf Eszterházy Pál akkori pécsi püspök fogadta el és hagyta jóvá.

Továbbá folytatva azonban az augusztus 29-iki ünnepségek történetének kutatását, a második, legértékesebb nyomot *Király József* pécsi püspök fejedelmi alapítványában találjuk.

Király József ugyanis, aki 1807-től 1825-ig ült a pécsi püspöki székhelyen, amikor egy alkalommal Makay György esperes alapítványát olvasta az abból kisugárzó nemes elgondolás és hazafias érzés, igen nagy hatással volt rá.

Az alapítvány nagyon megragadta *Király* püspök lelkét és az benne lassan szép összefüggő tervet érelt meg.

Amire nem volt képes Makay esperes, arra képes volt *Király József* püspök, aki terveinek megvalósítására 1816-ban saját költségén megépíttette a Kálvária, illetve Csataféli kápolnát és 1817. március 1-én sajátkezűleg aláírt alapítvánnyal együtt 3000 ezüst forintot adott át „a mi Mohácsi Mezővárosunk Birójának és Elöljárói”-nak azon kötelezettséggel, hogy ezen összeget a város megőrizze és annak ka-

Az augusztus 29-iki ünnepségek megrendezésében 1926 óta a város is bekapcsolódott s úgy a városban, mint a II. Lajos szobornál rendezett külön ünnepségekkel igyekezett a mult század óta fennálló egyházi ünnepségeket támogatni és erősíteni.

Ma az egyházi ünnepségek két helyen folynak le, a csatatér-kápolnánál, ahol reggel 7 órakor sokác istentisztelet és szentbeszéd, fél 9 órakor német istentisztelet és szentbeszéd van, valamint a fogadalmi templomban, ahol 10 órakor a főünnepi szentmisét és a magyar szentbeszédet tartják.

Amikor 1940-ben Virág Ferenc megyés püspök augusztus hó 29-én felszentelte a fogadalmi templomot, a szét bocsájtott meghívók alapján 46 pap és igen sok hívő jelent meg vidékről az ünnepségen és amikor 1941-ben a Baranyai Háromszög is felszabadult az összes otlani és a Mohácsal szomszédos egyéb plébániához küldött és a szószéken felolvasott meghívók hatása alatt ismét nagy számban jelentek meg elég messze falvakból, a régi emlékek és ünnepségek megnyitására magyar, sokac és németajkú hívek.

Mindenesetre Mohács városának és társadalmának érdeke, hogy a régi 1817-től fogva fennálló ünnepségeket teljes nagyságában és méreteiben felújítsa s ha kell évente kiküldött meghívókkal, újság cikkeket útján tartsa ébren a már ismét felújított kapcsolatokat az összes szomszédos községekkel s

tűzze ki célul, hogy Mohácsot augusztus 29-ére a nemzet zárandok heiyévé fogja tenni.

Ez a cikk is felhívásul szolgál és mozgassa meg a szomszédos községeket, hogy a régi arányoknak megfelelően minél nagyobb számban jöjjenek el az idei augusztus 29-iki ünnepségekre.

A „Mohácsi Hírlap“ legközelebbi száma hozni fogja Király József püspök 1817 március hó 1-én kelt alapítványát, amely tartalmánál és eredeti stílusánál fogva Mohács társadalmának érdeklődését fogja kiváltani. Ő az a püspök, akiről a Király utcát nevezték el halálából a város iránt tanúsított sok jóindulatáért. A hála akkor nyerne határozott kifejezést, ha az utca „Király József püspök“ utca nevet viselne, amint hogy a többi utca is minden kétséget kizáróan világosan viseli a megörökített városi, vagy országos nagyságnak teljes nevét.

Ez az első közlemény, amelyet az augusztus 29-iki ünnepségek történetével kapcsolatban emlékeztetőül akartunk közrebocsájtani.

— nyi.

— Előírás szerinti léggóltalmi HOMOKZSÁKOK kaphatók FRIDRICH OSZKÁR könyvkereskedésében.

A Városi Gimnázium cserkészcsapatának táborozása Magyarereggyen.

A 614-es Drágffy János cserkészcsapat újjászervezése és a Magyar Cserkészmozgalom Parancsnokságának támogatása lehetővé tette, hogy a mai nehéz körülmények között megtarthassa első táborozását és az ifjúság nemzetnevelése szempontjából legyen részt a cserkészmozgalom kéikéltüzéseiben. A táborozás költségeit a selyemhernyó tenyésztésből keresték meg a fiúk.

Egymásután jelentkeztek a cserkészek és örömmel jelentik munkájuk eredményét. Húsz kió selyemhernyógubót szolgáltatott be Július hó 6-án elindultunk egy külön világot jelentő cserkész táborba és Kárász-köblynyre 6 órakor érkezünk meg.

Este hét órakor indultunk el Magyarereggy felé, mely öt kilométer távolságra van Kárász-köblyny állomástól. Kitűnő levegőjű és festői szépségű vidéket a cserkészeink nagyon megszerettek, melyre felhívjuk a nem cserkészek figyelmét is. Táborhelyünk a Papphegyen volt kijelölve.

Reggeli után felhordtuk csomagjainkat és sátrinkat a Papphegyre, de a táborverés előtt még kemény munka várt ránk. Egy talpalatnyi tisztás sem volt a táborhelyen. A táborparancsnok kijelölte a táborhelyet és utána megindult a kemény munka ásóval, baltával megkezdtek az irtást és két nap múlva nyoma sem volt a farönköknek és cserjéknek. Másnap este már a zászlódat és a táborkaput is felállítottuk. Harmadnap reggel a csapat, tisztelgése közben szökött fel a csapatzászló, mely első ízben hirdette, hogy Mohács Városi Gimnázium cserkészcsapata táborozik. Sajnos nem sokáig élvezhettük a táborozás örömeit, mert nyugat felől hirtelen támadt vihar és zápor bezavart a sátrakba. A földbe ásott tűzhelyen közben elkészült az ebéd is.

Nem kis feladat jut osztályrészül egy cserkészszakácsnak, különösen, ha a tábor étapján lekvárosgombóc szerepel. Külö-

nösen, ha 183 drb lekvárosgombócot kell szegénynek készíteni és közben a kukta odaégeti a zsemlyemorzsat amit az előző napok kenyérmorzsaiból gyűjtött össze. Nem egyszer felhangzott a re-pe-ta, re-pe-ta é-hes a banda, ko-ro-g a gyom-ra, kiáltás a táborban. Ez volt a szakácsok részére a legnagyobb elismerés, de a legnagyobb gond is — A levelek közül kúönösen a tej, meggy, hús és burgonya leves volt közkedvelt, de a pörkölt, zöldbabfőzelék ökölnyi nagyságú faszirozattal, barátfüle és a már említett lekvárosgombóc volt a táborozók közkedvelt étele.

A táborozók egészségügye dacára a sűrű esőzések és ennek következtében beálló levegő-lehülésnek mindvégig kitűnő volt. Megbetegedés, sérülés nem történt.

A táborozók hangulata az esős idő dacára is mindig emelkedett volt. Voltak, akik gondoskodtak arról, hogy kacágtatási rekord idő egy alkalomkor egy félórát tartott megszokítás nélkül. Ha az idő kedvező volt napi kétórát fürdés volt a község által építtetett beton fürdőmedencében. Négy tábor-tűzet tartottunk a tábor-tűz korlátozás szabályoknak megfelelően az el-sőtűtési idő előtt.

Július 18-án este volt táborbontás és 19-én reggel 10 órakor indultunk el gyalog a hegyeken át. A Zengő érintésével Pécsváradra. Közben meglátogattuk a szegedi 550 Baross Gábor cserkészcsapatot, akik előző este voltak nálunk. Öt órai élményekben gazdag gyalogtura után érkezünk meg Pécsváradra, ahol Hoicz Jenő látta vendégül a cserkészeket uzsonnára és reggelire vendégszerető házában. Vasárnap délelőtt 12 órakor indultunk vonaton Pécsen keresztül haza. Mohácsra délután 5 órakor érkezünk meg első táborozásunk felejthetetlen emlékeivel és vágyakozással a jövő évi táborozásra.

Krónikás.

Beváltak a népiskolai VII—VIII-ik osztályokhoz fűzött remények.

1941—42. iskolai évben nyitott meg Mohács-on is a népiskolai VII—VIII-ik, majd 1942/43. iskolai évben a VIII-ik osztály s érhető, ha annak értéke, gyakorlati haszna s egyáltalán maga a rendszer jósága iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg nemcsak pedagógus berkekben, hanem a szülők körében is.

Eppen ezért beszélgetést folytattunk Urkövi József tanítóval, aki két éven keresztül fáradságot nem kímélve, úgyszólván teljesen magára hagyatva minden tankönyv nélkül vezette a VII és VIII. osztályt s az eredmény, amint azt a lelkes pedagógus nekünk elmondotta azt igazolja, hogy a hozzá fűzött remények nemcsak hogy beváltak, hanem az intézmény igen nagy fejlődés előtt áll s feltétlenül be fog válni.

Mohács-on — mondotta — 1941—42. iskolai évben nyitott

meg a VIII-ik osztály tanerő hiányában a külvárosi elemiiskolában az egyházközség kért ugyan e célra egy tanerőt, azonban a kultúrszokmány nem teljesítette. Így aztán 1942—43. iskolai évben a VIII. osztály is a külvárosi elemi iskolában nyitott meg nagy létszámmal a VII-ik osztályban 54, a VIII-ik osztályban 48 fővel. Minthogy ez a nagy létszám egy tanteremben nem fért el, változó tanítás folyt délelőtt 8—11 és 11—2-ig. Minthogy kísérleti rendszerrel álltunk szemben tankönyv még nem áll rendelkezésre csak irányelvek. Ez volt-kép előnyére vált a tanulóknak annyiban, hogy Urkövi József által mindenegyes tanítási alkalomra elkészített jegyzeteket a tanulók leírták s így egyrészt gyakorolták magukat az írásban, másrészt az új anyagot már magával a jegyzetkészítéssel is többé-kevésbé elsajátították. Az

anyag tisztán gyakorlati mezőgazdasági és ipari, amihez járul még az év eleji és végi két heti gyakorló területen folyó tanítás. Az iskolaév október hó 1. napján kezdődik és április hó 30-án ér véget.

A mult két év azt igazolja, hogy az ismétlő iskolával szemben feltétlen haladást jelent, mert a tanulók tanköteles korban folytatják tanulmányaikat, éppen ezért könnyebben tanulnak, több az ambíciójuk, másrészt fegyelmzés szempontjából könnyebb a kezelés s az eredmény messze kimagaslak az ismétlő iskolával szemben. Javára szolgál a tanulóknak is, mert mind azt tanulja, amire a gyakorlati életben szüksége van Minden valószínűség szerint az 1943—44-ik iskolai évben már tankönyvek is lesznek s az elmúlt esztendő gyakorlati tapasztalatait fogják figyelembe venni. Aki elvégezte a VII-ik osztályt, az küönbözeti vizsgával a polgáriiskola III-ik, aki a VIII-ik osztályt végezte el, az a polgáriiskola IV-ik osztályába léphet át, sőt aki a VIII-ik osztályt teljesen végezte el, az át-léphet küönbözeti vizsga nélkül a középfokú ipari és gazdasági iskolába négy polgári élvégzése nélkül. Látványos tehát, hogy lassan egyenrangú intézmény lesz a polgárral, így például honvédségi pályázatoknál a négy polgári mellett ott találjuk ezt a kitélt is „vagy nyolc elemi“.

Szegénysorsú iparos, munkás szülők tehát, akik nem tudják polgáriiskolába járni gyermekeiket, ingyen adhatnak gyermekeik kezükbe magasabb képzettséget s ez által növelhetik gyermekeik elhelyezkedési lehetőségeit. Nem sok idő fog eltelni s bizonyára a tanonckérdést a VIII. elemihez fogják kötni, ami nemcsak kívánatos, de szükséges is.

Az új tanévben az Egyházközség már megoldotta a kérdést a tanerők tekintetében, mert Jakab Gyula és Ránics István kültelki tanítók meghívásával megoldotta a tanerők kérdését is, ami választás után egyébként megoldani nem lehetett volna s a tervek szerint a belvárosi iskolában az ipari tagozatú a külvárosi iskolában pedig a mezőgazdasági tagozatú osztályok fognak járni. Megoldást fog nyerni a gyakorló terület kérdése is. Az elkövetkezendő új tanévben, ha az első próbálgatások ilyen kitűnő eredménnyel végződtek, ami elsősorban Urkövi József ambíciójának és fáradhatatlanságának köszönhető, akkor az elkövetkezendő iskolaévben az még szélesebb alapokra fektetve, a mult tanu ságai leszűrése mellett még szebb eredménnyel fog járni s lassan a szülők is belátják ezen intézmény nagy értékét, amelyet egyelőre különösen a munkás osztály kissé bizalmatlanul néz s csak azt látják benne, hogy gyermekeik most két évvel később kerülhetnek munkába, azonban ez a két év meghozza értékes gyümölcsseit a későbbi korban, ami végeredményben minden szülőnek kell, hogy célja legyen, gyermekeinek biztos alapokra fektetett jobb jövőt biztosítani.

Országjáró utunkból:

„Harminc gyerek az éjjel nem aludt...“ vagy ha aludt is csak izgalmasan, egy-két órácskát, mint a kisnyulak. — Hova-hova szép leányok? — kérdezték a néptelen utcák, mikor átgördültünk rajtuk és néztek utánunk nagy irigy szemekkel az öreg utcasarkok, amelyek sohasem indulhatnak országjáró utazásra. Bűszke, hegyes nótaszóval intettek búcsút nekik. Mire a pirkadó reggel ráismeri arcunkra, már valahol a bátfai határban járt velünk a lomha kocsi, — szinte felkapta és repítette a nótánk. Ugyanígy kaptuk szárnyra a nehéz vonatot is Bátaszéken és vittük, repültünk vele a táncoló napban, az érett búzamezőben.

Sehol ilyen színes, sehol ilyen nótás, boldog reggeli utazás nem lehet, mint itt, a magyar ég alatt. És talán senki ilyen szerelmese nem lehet az életnek és szabadságnak mint mi: a gyárakból, műhelyekből és üzletekből egy kissé felszabadult, Kaszap István sírházhoz és országjáró körútra induló dolgozó lányok.

... Mucsai szemmel néztünk szét a hatalmas székesfehérvári pályaudvaron és bizony jókedvűnknek az illem se igen szabott halált, olyan csevegéssel mentünk a Prohászka-templomhoz. Elértük egyik célunkat: Kaszap István sírján imádkozhattuk el nagy kéréseinket: otthoni szegény betegeinkért, szüleinkért és mindenek előtt ebben az eget-földet rázó borzalmas háborúban magyar Hazánkért! Majd *Turzó Antal* helyettes plébános fáradhatatlan vezetése alatt és részletes, szak-szerű magyarázata kíséretében megtekintettük a történelemből épült Székesfehérvárt. Meghatódott lélekkel róttuk az utcákat: 37 királyunkat koronáztak itt, 14 királyunkat temettek itt el és 29 országgyűlést tartottak falai között! Irni Székesfehérvárról nem lehet: látni és átélni kell! A püspöki papnevelő intézet megfizetetlen értékű és világhírű Maulbertsch-freskói és különösképpen az intézet kápolnájában álló feszületképe, melynek megszerzéséért a londoni Britis Múzeum már mindent elkövetett, megdöbbenő és lenyűgöző hatást tettek ránk. Az egyházművészeti múzeum kincstárában őrzött páratlan értékű miseruhák és felszerelések, Szent Istvánnak a székesegyházban őrzött fejerekléje, III. Béla és feleségének koporsói, a ciszterciai templom világhírű szőszéke és kesztyűjének fafaragásai, a barokk város-háza, ennek pompás közgyűlési terme, a történelmi freskók a falon és a folyosókon... mind-mind felejthetetlen élményt nyújtottak.

Mikor azután a város közepén a Szent István által épített Nagyboldogasszony-bazilika romjai közt álltunk, mélyen megrendülve éreztük át a magyarság történelmi hivatását: a kereszténység védelmében, véres harcokban és önmaga műveltségének pusztulásával feláldozni életét, a pogánysággal szemben védeni Krisztus keresztjét, ha kell saját vérenek az övével való egybeömlésével is! Meghatódott lélekkel álltunk meg Szent István koporsója előtt és néztük el a Szent Jobb és a

Szent Korona legendáját ábrázoló hatalmas freskókat. Megállt feletünk az idő és megérintette lelünk a mult: — igen, ezen a helyen beszélt valaha Szent Gelért, akinek a prédikációját hallgatta Szent István és ennek nyomán határozta el, hogy Szent Imre nevelőjévé teszi. A barbár pusztítás helyét nagyon meleg lélekkel jártuk be: minket is bántott az a véres pogány dúlás, ami itt ment végbe, mert az az élet, amelyik itt folyt, a mi életünk is, az a szellem, amelyik itt élt e'ödeinkben, szellemünk is: mi is magyar leányok, magyarok vagyunk! De ki tudna mindről beszámolni?! Az idő kevés, a papír korlátozott, a lélek gazdag!

Fáradtan ugyan, de nagyon-nagyon gazdagnak érezve magunkat vonultunk fel este szállásunkra, melynek vezetői magyaros vendégszeretettel fogadtak és annyi figyelemmel gondoskodtak éjjeli pihenésünkről. Itt is leghalásabb köszönetet mondunk jószágukért! *DL-krónikás*

Előírás szerinti 5 kg-os légóltalmi

homokzsákok

kaphatók:

Fridrich Oszkár

könyvkereskedésében Mohács

— **Vármegyei kisgyűlés.** Kedden délelőtt tartotta Baranyavármegye kisgyűlését *Nikolits Mihály* főispán elnöklésével, melyre Mohácsról *dr. Schmidt Miklós* ügyvéd v. országgyűlési képviselő jelent meg. A napirenden 35 községi és személyi ügy szerepelt. A kisgyűlés tudomásul vette, hogy Mohács függő kölcseönt vesz fel a tagosításokkal kapcsolatban felmerült kiadások fedezésére, az árvaszéki ülnöki állást aljegyzői állássá szervezi, egy szakalistszi állást műszaki alistszi állássá szervez, újból rendezzi a városi tisztviselők pótilletményeit, a városi orvosoknak rendelőre fűtési, világítási általányt állapít meg, új szabályrendeletet alkot az országos és hetivásárok rendtartásáról, tanulmányi segélyben részesíti a kertmunkásképző arra érdemes növendékeit, a tisztviselők kinevezésével kapcsolatban módosítja a megyei város szervezési szabályrendeletét és végül tudomásul vette a kisgyűlés, hogy Mohács megyei város egy hadiárva nevelését magára vállalta.

— **Névváltoztatás.** A Belügy-miniszter megengedte, hogy *Kollár István* városi díjnok mohácsi lakos nevét „*Kenderes*“ re változtassa át.

— **Leányleventék kirándulása.** A leventeleányok augusztus hó 22 én társaskirándulást rendeznek *Kisköszegre*. Indulás augusztus 22 én reggel 7 órakor a városi II. Lajos hajóval. Vendégeket a Leányleventék szívesen látnak. Üzemköltség fejenként 2 pengő. Jelentkezni lehet a Folyamórlaktanyában.

— Levente vizitábor táborúze.

A mohácsi levente vizitábor második csoportja a rév átkelés-nél jólsikerült, táborúzet rendezett, amit lampionos levezés előzött meg. A lampionokkal feldíszített csónakok harsona, kürt és énekszó közepette érkeztek meg a revátelés kompjaihoz, ahol az érdeklődők szászámra gyönyörködtek a vizimegmozdulásban. A táborúzőn a leány leventék is résztvettek. Elhelyezkedés után a kompon fellobog a táborúzet hatalmas lángja s a Hiszekegy után *Baby Géza* levente szavalata nyitja a táborúzet, majd *Csomor László* ünnepi köszöntőjét fogadja nagytetszéssel a közönség. Leventeleányok kitérő énekszáma után *Megyeri* levente vezetésével „Kurucok beszélgetnek“ címmel rendkívül hatásos szavalókorust adnak elő a leventék, majd csatakiáltások, indulók és tréfás jelenetek után *Sztarcevic Vilma* és *Bende Magda* páros jelenete neveltette meg a hallgatóságot. *Kocsány* levente hegedűszáma, *Csata, Tar, Merci, Gyarmati, Lendvai, Révész, Engel, Mecseki, Meggyesi* leveték magán és közös szereplés nagy tetszést aratott, nemkülönben a levente lányok aktuális énekszámai. A jól rendezett és látványos táborúzet este 10 órakor ért véget s azon úgy a közönség, mint a résztvevő leventék és leventeleányok jól szórakoztak. A rendezés kitűnő volt.

— **Jelentkezés a kovásznai országzászló avatására.** A szeptember hó 12 én tartandó kovásznai országzászló utazási ünnepekre meg néhány jelentkezést elfogadunk. A társas utazás 4—5 napos lesz s a programban a sepsiszentgyörgyi székely múzeum megtekintése is szerepel. Külön kocsi és vasuti kedvezmény ügyében a tárgyalások folynak. Felkérjük az érdeklődőket és azokat is, akik már jelentkeztek, hogy a főjegyzői hivatalban haladéktalanul jelensék be részvételi szándékukat, mert az érdeklődés nagy, a résztvevők száma pedig csak korlátozott lehet. Jelentkezési határidő augusztus hó 18 ig.

— **Kijelölt körzeti kereskedők.** A gabona forgalmi központnyelvényes magvak átvételére az eddig kijelölt kereskedőkön kívül *Bárdos Dezsőné* Magyar Mezőgazdák bizománya, *Flach István* Baranyavármegye Terményértékesítő Szövetkezet helyi kirendeltsége *Német Géza* és *Fülöp Géza*, a baromfi és tojásforgalmi központ tojásátvételére Mohács megyei város területén *Nyilasi Simon* helyi kirendeltségét jelölte ki.

— **Letartóztatták a feleséggyilkost.** *Szőnyi Rezső* autótuvarozót aki mint már jeleztük féltékenységből ittas állapotban agyonlőtte feleségét és megsebesítette két kislányát, saját nyakát beretvéval megsebeszte, a mohácsi kórházból Pécsre kísérték, és a törvényszéken kedden hallgatták ki. *Szőnyi* töredelmes beismerő vallomást tett és ittas állapotával és lelki felindultságával védekezett. A kihallgatás után *Vas József* törvényszéki tanácselnök vizsgálóbíróhelyettes kihirdette *Szőnyi* előzetes letartóztatását.

— Gép és gyorsíró tanfolyam vizsgálja.

Mohácson 1942 év szeptemberében nyílt meg *Limbacher Elemér* gyors és gépíró tanító vezetésével aránylag nagy érdeklődés mellett tíz hónapos gép és gyorsíró tanfolyam. A tanfolyam — általában elmondható — igen szép eredménnyel és mindvégig nagy érdeklődés mellett működött s a június hóban megtartott vizsgálaton az irodai gyorsírási követelménye 10 perc alatt 1200 szótag leírása, elsődrendű gépirás követelménye 10 perc alatt 1200 szótag diktálás, vagy 900 szótag másolás utján való leírása, középfoku gépirás követelménye 10 perc alatt 900 szótag diktálás, vagy 700 szótag másolás utján való leírása, irodai gépirás követelménye 700 szótag diktálás, vagy 500 szótag másolás utján való leírása 10 perc alatt. A vizsga eredményeit, amelyet igen szigorúan bíráltak felül most közölte a minisztérium. Eszerint képesítést nyertek irodai gyorsírásból: *Gehring Margit*, *Miklós Ilonka*, *Patai Márta*, *Páloczi Margit*, *Pécsvári Mária*, *Schäffer Mária*, *Aradi István*, *Kollár István*, *László Tibor*, *Pécsi József*, *Kiss Teréz*, *Dunamenti Mária*, *Lambert Anna*, *Eisörendű gépiróképesítést nyert Patai Márta*, *Aradi István*, *Tóth József*, *Középfoku gépiró képesítést nyert: Páloczi Margit*, *Irodai gépiróvizsgát teit, illetőleg képesítést nyert: Badics Magdolna*, *Miklós Ilonka*, *Páloczi Margit*, *Pécsvári Mária*, *Schäffer Mária*, *Kollár István*, *László Tibor*, *Merényi Mihály*, *Páire György*, *Pécsi József*.

— **Dunába fulladt.** *Hrubí József* mohácsi közművessegéd 6 éves fia pajtásával együtt csónakázott a Dunán. A csónak azonban felborult és *Hrubí Mihály* a vízbe fulladt, mg kis pajtását sikerült kimenteni. A kis *Hrubí Mihály* holttestét a cigányátony közelében vetette ki a víz.

— **Tejfogyasztók figyelmébe.** A közéleti hivatal értesíti az igényjogosult tej fogyasztókat, hogy további intézkedésig minden egyes tejigényjogosult 1 liter tejet fogyaszthat. Részére a gazdálkodó a tejlap alapján ha tud 1 liter tejet kiszolgáltathat, ugysintén a csarnok is a menyinyben készlete van.

— **Vámörlésre jogosultak figyelmébe.** A közéleti hivatal felhívja a vámörlésre jogosultakat, hogy folyó hó 15 tól 31 ig a vámörlési tanúsítvány kiváltása végett feltétlen jelenjenek meg a MFTR épületében elhelyezett nyilvántartó hatóságnál. Gazdakönyvet, illetve munkásigazolványt el kell hozni. Akinek sem gazdakönyvük, sem munkásigazolványuk nincs okirattal igazolni tartoznak, hogy milyen címen jogosultak vámörlésre.

A honvédelmi minisztérium által engedélyezett légóltalmi fénycsökkentő

FEKETE LAMPION

kapható

FRIDRICH OSZKÁR

könyv- és papírkkereskedésében.

A Tompa Mihály utcai lakók. a következő levelet küldték szerkesztőségünkhöz: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A Mohácsi Hírlapnemes célkitűzéseihez tartozik, hogy a város polgáraiban felmerült minden jogos panasznak, kérelemnek hangot ad. A lap hasábjain már egyszer szót emeltek a Tompa Mihály utcai áthatolhatatlan por ellen, mely ilyenkor, a nyári szárazság idején, szinte elviselhetetlenné teszi az utca lakóinak életét.

A Tompa Mihály utca tudvalévő a város egyik legforgalmasabb utcája. Nemcsak a sokak utcák mezőre irányuló egész forgalma, hanem a vágóhid és a jéggyár felé irányuló forgalom is ez utcán keresztül bonyolódik le. Az ujonnan épült szép házakkal még csak növekedett az utca jelentősége, úgy a lakók száma, mint az utca fokozódó elvárosiasodása tekintetében. De ami még ennél is lényegesebb különösen az utca alsó fele, városunk gyermekekben egyik legnépesebb utcája. A város kevésbé forgalmas mellékutcait is öntözik néha. Arra kérjük a város illetékes szerveit: ha nem egész éven át, de legalább a nyári nagy szárazság idején öntöztessék ezt az utat is! Amint pedig a viszonyok lehetővé teszik, az utcának legalább a város felé eső részét rakassa ki kockakövekkel, miként az néhány évvel ezelőtt a szembe nyíló Tomori utca város feleli szakaszával is történt. 40 aláírás

Báby szappan igénylés. A közéleti hivatal értesíti a kisgyermekes édesanyákat, hogy augusztus hó 7 től babaszappant tud kiutalni a 2 éven aluli gyermekek részére. Az 1 éven aluli gyermekek kétszeres, az 1 és 2 éves kor között lévő gyerekek pedig egyszeres adagot fognak kapni. A babaszappan utalványt kikézsítetteti nem tudja a hivatal, ezért kéri az édesanyákat az utalványok átvétele végett szíveskedjenek a közéleti-mezési hivatal 4. sz. szobájában megjelenni. A babaszappan **Meltzer Emil** és **Sóos György** drogériában vehető át, augusztus hónapban.

Ipari növény termesztése. Az a gazdálkodó, aki 15 kat. holdat meghaladó területű szántóföldön gazdálkodik, a szántóföldi művelés alatt álló ingatlana 7 százalékanak megfelelő területen főterményként ipari növényt köteles termelni. Mohács város területén kijelölt ipari növény a kender és a repec. Aki a kijelölt ipari növényt bármely oknál fogva nem tudja termelni, az a kijelölt ipari növény helyett cserenövényként napraforgót, olajfent, szóját, ricinust termelhet. Cserenövény termelése esetén azonban nagyobb területen kell ipari növényt termelni, mintha kijelölt növényt termelne a gazda. Ajánlatos, ha az ipari növény termesztésére köteles gazdálkodók termelési szerződéseket kötnék, mert így kedvezményes áron kaphatnak vetőmagot, termelési öleget vehetnek fel és műtrágya kiutalásban is részesülnek. A termelési szerződést őszi vetésű ipari növényeknél aug. 15 ig, a tavaszi vetésű ipari növényeknél pedig december hó 31-ig kell megkötöni.

OMNIA FILMSZÍNHÁZ
 Augusztus hó 13—14—15
A király bolondja
 Augusztus 17—18—19—20
Üzenet a Volga-partról

Öntözzük az utcai fákat és virágokat. Mohács város polgármestere a nagy szárazságra tekintettel azon kérelemmel fordul a háztulajdonosok lakók és üzletbérletkőhöz, hogy házuk, lakásuk, üzletük előtt lévő fákat, virágokat a reggeli és esti órákban dusan megöntözni szívesek legyenek. A nagy szárazságra tekintettel a városban már sok fiatal facsemete kiszáradt. Az öntözőautóval nem lehet a kiültetett növényeket önlözni, s e célra központilag rendszeresített öntözésre a városnak fedezete nincs, de még ha volna akkor sem volna munkaerő hiányában megoldható. A város természet és növénykedvelő közönségéhez apellálunk tehát, amikor mi is kérjük, hogy a polgármester kérelmét a lakosság tegye magáévá.

Elveszett vasárnap egy fekete szemű drótszörű foxi kutya. — Kéri a megtalálót, hogy adja le Szentháromság u. 21. sz. alá.

Eltűnt a vízcserkészek csónakházától, P. F. monogrammal és 1909—1934 évszám okkal gravírozott ezüst fészóra, vékony króm láncsal és két lyukas francia pénzzel. A nyomra vezető ilő jutalonba részesül.

A gabona kiörlése. A közéleti-mezési hivatal miniszter rendelete alapján a ván örlésben kiörlendő illetőleg, kiszolgáltató örlémények arányát a főispán a vámmal csökkentett tisztított vámmélt küli cseregabonának búzából 75, rozsnál és kétszeresnél 70% -ában, a korpa arányát pedig ennek megfelelően 23, illetőleg 28% -ában állapította meg. Ezen arányon belül búzából 26% -ó finomliszt (ebből 1% -ó lehet búzadara) és 49% -ó egységes kenyérliszt örlendő, illetve szolgáltatandó ki.

Anyakönyvi bejegyzések 1943. évi augusztus hó 6 től augusztus hó 13 ig.

Születés: nem volt.
Házasságkötések: Schweier István és Kovács Ilona, Molnár Endre és Várhalmi Emilia.
Halálozások: Szűcs Isváné 37 éves, Szőnyi Rezsóné 31 éves, Drinóczi János 31 éves, Háy Kornél 12 éves, Leib Gáspárné 62 éves, Hruby Mihály 6 éves, Hernádi Éva Erika 4 hónapos, Molnár Józsefné 44 éves, Szabó Máttyás 4 hónapos.

Kisebbségi családok melékeépülettel
ELADÓ.
 Cím a kiadóhivatalban.

L É G O
HOMOKOLTÓ
 HENGER
 KAPHATÓ:
FRIDRICH OSZKÁR
 könyv- és papírkereskedésében

SPORT.

LEVENTE ATLÉTÁINK.

Az újja szervezett Levente Egyesület életében elsőrendű fontosságot kaptak az egyes sport szakosztályok. Ezek közül az eddigiekben ismételtén láttuk szerepelni a labdarúgókat, az ökölvívókat és a legutóbbi napokban különösen attléánk hívták fel a figyelmet eredményeikre.

A Pécssett megrendezett hadtest versenyen **Blum József** bajnokságot nyert, míg a többiek helyezéjük révén érdemelték meg a dicséretet.

A nemrég lezajlott országos levente bajnokságok során **Blum József** leventénk elsőhelyen végzett.

Valahogy úgy érzem, hogy amikor erről az eredményről számolunk be tovább kell mennünk az egyszerű rövid kis sporthírnél.

Ennek az eredménynek kettős értelme van. Az egyik, hogy a győztes levente bajtársunk szorgalma és kitartó munkája meghozta gyümölcsét. A másik az, hogy **Blum József** országos levente bajnokra kell, hogy nézzen büszke szeretettel és a példája követésére való kemény elhatározással minden bajtársa. A szorgalmas és mindig jó munkát végző vízcserkész fiú és példás viseletű levente bajtárs testesül meg az ő személyében. Ez a kettős, de mégis egygyé forrt élet hozta meg számára a győzmet, nekünk pedig a példaként álló levente testvért.

Ifjú Magyar Testvéreim! Dolgozzatok az előttek állók példáján felbuzdulva, mert minden hecsületes és a teljes egészében keresztény magyar munka, amely életünket betölti, meghozza a győzmet számotokra is és rajtatok keresztül az egész nemzetre.

Teged **Blum** testvér szeretettel köszöntünk és köszönjük Neked a példaadást. Köszönjük Neked, hogy a mai viharok forgatagában életteddel és munkáddal megmutattad nekünk, hogy a krisztusi magyar életet elő ifju el tudja érni a célját.

Amikor a jó Isten áldását kérjük további munkádra azt kívánjuk, hogy továbbra is végez jó munkát — a Szebb Jövőért!

Szabó Kálmán.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
 Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.
 (Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.
 Mindazok, akik felejtethetetlen drága halottunk
HAY KORNÉL
 elhúnyta alkalmából mély gyászunkat a temetésén való megjelenésükkel, részvényt nyilatkozatukkal, koszorú vagy virág küldésével enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszönetünket.
 Mohács, 1943. augusztus hó.
A gyászoló család.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	40 — P
Rozs	37 — P
Takarmányárpa	36 — P
Sörárpa	40 — P
Zab	40 — P
Morzsolit tengeri	23 50 P
Bab. fehér	80 — P

ERVEZEST
 ÚJ ÉPÜLETEKRE ÉS ÁTALAKÍTÁSOKRA, beadványi rajzok és azok sokszorosítása, úgy magánépítetők, valamint közművesiparosok részére, vidékieknek is mérsékelt áron, szakszerűen készíti
SPERL JÁNOS
 építőmester. Mohács, Széchenyi-tér 13. sz.

Üres ládák
 minden mennyiségben kaphatók
Keresztes Cukorkaüzlet

ELADÓ
 a Vörösmaty utca 18. számú
H Á Z.

Ügyes kiszolgálólányt
 azonnali belépésre fel ves z ü n k .
Keresztes Cukorkaüzlet.

Szentháromság u. 27. számú házban egy
ÜZLETHELYISÉG
 IX. 1-re bérbeadó. Érdeklődni lehet: özv. Bachrach Győzőnél.

10.000 n-öl szántóföld
 az alsó, felső és középsőmezőben
K I A D Ó
 Bővebbet: Mohács, Jókai u 7. sz.

Külföldön képzett nő
németet, franciát, angolt tanít
jutányosan.
 Jókai u 2. 15-től Bakács u. Horti-ház.

ELADÓ 1 KUKORICAGÖRÉ
 Érdeklődni lehet: Zinyi utca 31. szám alatt.

BORT
 fehér és színesárut
 minden mennyiségben a legmagasabb napi áron állandóan vásárolok Must eladásokra előjegyzéseket elfogadok.

Bauer József
 bor-nagykereskedő
 Horthy Miklós út 27.

ELADÓ szabadkézből
 egy új nagy lakóház.
 Üzletnek is alkalmas.
 Cím a kiadóhivatalban.

Különbejártú
bútorozott szoba
 k i a d ó. Széchenyi-tér 13.

ELADÓ egy jókarban lévő
SACHS-MOTOR
 Farkas u. 4.

ALKALMI
 könyvelést, üzleti könyvek felkötését, mérlegkészítést, gépirást jutányosan vállal
BEER MÓR
 Bérkocsi u. 5.